

Eri aloilta

Kansainvälinen solidariteetti sodassa.
Sähkösanomilla saimme joulun jälkipäivinä jo tietoja, miten useilla kohdilla taistelurintamaa joulupäivinä eri "vihollis" joukkojen kesken vallitsi mitä ystävällisimmät ja toverillisimmät suhteet. Nytennmin on tänne saapunut saksalaisia puoluelehtiä, joissa on useita saksalaisten sotilaiden joulutervehdyksiä omalstilleen. Yksinkertaisin, sydämeen käyvin sanoin ilmenee niissä mitä pyhän kansainvälisen tyväestön luokkatunteen sävy. Saksalainen työläinen ei tunne pienintäkään vihantunnetta ranskalaisia ja englantilaisia työllisiä kohtaan, eivätkä nämä saksalaisia työllisiä kohtaan. Jokaista tilaisuutta käytetään kylmän murhaamisen estämiseksi. Ainoastaan upseerien ruaka komento ja julma sotalaki saa työläisen ampuamaan veljeään, pakottaa saksalaisen työläisen katkerin sydämin työntämään pistimen joko ranskalaisen tai englantilaisen osatoverinsa rintaan ja päinvastoin.

Antakaamme saksalaisten toveriemme kirjeiden puhua valtavaa kieltään:

Saksalais-ranskalainen joulunvietto.

Yösgesien alueelta kirjoittaa muuan saksalainen toveri omalstilleen:

... Kun jouluaatto-iltana olin vartiopalveluksessa juoksuhaudamme ääressä, alkoivat miehemme laulaa joululauluja. Ensimmäisen laulun ensimmäisen päättyessä kuului lähellä olevasta ranskalaisesta juoksuhaudasta voimakkaita kärsintäpuhtuksia ja hyviä huutoja. Innostuneina virittimme toisen ja kolmannen säkeen, vastakfaisella puolella kärsintäpuhtusten ylytyessä. Meidän joululaulumme päättyessä kuului ranskalaisten puolelta saksankielellä tämä sama laulu. Yläkemme kuunteli henkeään pidättäen. Sitä lauloi muuan ranskalainen soturi ja mitä sointuvammalla äänellä ja selvällä saksankielellä. Kun ranskalainen toverimme lopetti laulunsa, puhkesi meidän puolelta liikuttava mieltymyksen myrsky. Meidän puolelta huudettiin tämä toveri esiin, joka ilmaantuikin. Silmänräpäyksessä oli mitä kaunein seurustelu käynnissä. Tämä laulajatoveri sai toimittaa tul-

kin virkaa. Ranskalaiset halusivat kuulla meidän laulavan jonkun kansallislaulumme. Sen teimmekin ja saimme valtavan suosiosotuksen ranskalaisilta. Nyt me vuorostamme pyysimme ranskalaisia laulamaan marseljeesin. Mielihyvällä täyttivät ranskalaiset pyyntöme ja pian kaajhti tämän vanhan vallankumouslaulun säkeet ilmoille sellaisella voimalla ja taidolla, jota hyvältäkin laulukoorolta harvoin kuulee. Sanoin ei voi kuvata sitä sydämen pohjasta tulvivaa mieltymyksen myrskyä, mikä riveistimme kaajhti laulun loputtua. Tämän jälkeen ilmoitti tulkkimme: "Toverit! Me emme halua tänään enää ampua, koska on joulupäivä. On kylmiksi surullista, kun meidän taasen huomenna täytyy antautua taisteluun" Meidän puoleltamme tervehdittiin ilmoille tätä ilmoitusta ja pian oli asia sovittu molemminpuolisesti.

Nyt jatkuu myöhään yöhön keskinäistä laulu-"kilpailua". Ja täytyy myöntää, että me emme riittäneet ranskalaisille tovereillemme tässä joulussa ottelussa. Yön kuluessa ei kummaltakaan puolelta ammuttu yhtään laukausta. Aamulla huusi tämä saksaa osaava ranskalainen, emmekö jatkaisi tätäkin päivää, kuten eilistä. Tähdän ilmielillä suostuttiin ja niin muodostui toinen iloinen ja rauhallinen juhlapäivä. Seuraavana päivänä saimme päällystöltämme käskyn, jossa mitä ankarammin kiellettiin seurustelu ranskalaisten kanssa. Kun ranskalainen toverimme taasen huusi omalta puoleltaan, emmekö uskalta- neet vastata, syntyi kaamea hiljaisuus; mutta kummaltakaan puolelta ei ampumista alettu. Aina tähän päivään saakka (31 p:ään joulukuuta) on tällainen tilanne vallinnut 3 kilometrin laajuudella.

Englantilais-saksalaisista veljestymistä juoksuhaudoissa.

Saksalaisessa juoksuhaudassa
25. 12. 1914.

Itakkaat omaiset!

Olemme viettäneet jouluaaton ja tänään ensimmäisen juhlapäivän miellyttävästi. Olemme tehneet englantilaisen kanssa veljeysliiton, Mitenkä tä-

hän tulimme, siitä kerron hieman. — Jouluaatto-iltana poltimme juoksuhaudoissamme joulukuusia ja lauloimme joululauluja. Kun englantilaiset tämän huomasivat, lakkasivat he heti ampumasta ja alkoivat myös laulaa. Nyt huusimme vastakkaisilla juoksuhaudoilla oleville englantilaisille ja nämä vastasivat. Eikä kummaltakaan puolelta enää ammuttu. Tämä kaikki tapahtui jouluaatto-iltana. Ensimmäisenä joulupäivänä sama juttu. Noudimme juoksuhaudoistamme ja lähdimme kävelemään englantilaisia koiden. Englantilaiset tekivät samoin. Niinpä jouduimme kätelemään toinen toisiamme. Tuskin uskonette, että voi olla mahdollista sodassa, mutta tämä on kuitenkin kaikki totta. Olemme vaihtaneet keskenämme paperosseja ja sanomalehtiä. Englantilaiset halusivat hartaasti sikaareja. Muistoksi vaihdoin minä kahden englantilaisen kanssa osotetta ja nimeä. Läheltä näiden englantilaisten nimet ja osotteet teille. Pitäkää ne hyvästi säilyssä, sillä ne ovat jaloja muistoja. Upseerimme yrittivät kieltää meidän seurustelumme, mutta emme perääntyneet, vaan jatkoimme sitä. Englantilaiset sanoivat hartaimpana halunaan olevan pian päästä jälleen kotia. Englantilaiset eivät ole sellaisia, joiksi heitä sanomalehdissä kuvataan. Soittajat eivät voi mitään sotaa vastaan, yhtä vähän kuin mekään. Suurissa joukoissa seurustelimme keskenämme. Huomenna lupasivat tulla näyttämään omaistensa kuvia. Tänä ilta-päivänä olemme pelanneet jalkapallo-peliä. Tänäin tuntui minusta kuin olisi nyt jo rauha solmittu. Olemme tehneet sopimuksen, ettemme ammu toisiamme uuteen vuoteen mennessä.

— — — — —
Juoksuhaudassa 27. 12. -14.

Rakkalmpani! Nyt kerron sinulle miten vietimme joulujuhlaa. Se tapahtui surullisesti, mutta mieltäkiinnittävästi. Jouluaatto-illan edellisenä päivänä saimme sanoman, että englantilaiset alkoivat tehdä äkkirynnäköön kimppuumme, yllättäkseen meidät jouluvietossamme. Selsoimme koko yön vartiopalveluksessa, odottaen, kunnes heidän piti tulla. Mutta hyökkäystä ei tapahtunutkaan.

Seistessämme seuraavana, jouluaatto-iltana, vartiopalveluksessa, kajahti selkeässä ilmassa kautta laajan kentän soittokuntamme joululaulu-säveleet. Ne olivat juhlallisia, mutta sa-

malla surunvoittoisia säveliä. Jokainen oli liikituksen valtaamana, useat eivät voineet pldättää kyneleitään. Koko taistelurintamassa oli hiljaista; ei yhtään laukausta kuulunut. Kautta rintamamme kajahti nyt laulut ja syntyi melua. Englantilaiset olivat varustautuneet; koko yö kului ilman, että olisivat hyökänneet. Joulupäivän aamuna varhain joutui vangiksemme englantilainen tähytysjoukko, johon kuului kaksi all-upseeria ja pari miestä. He selittivät, että heldät oli lähetetty tähystelemään mitä meidän keskuudessamme tapahtui. Englantilaiset olivat meidän soittomme ja me-lumme johdosta arvelleet, että aloimme tehdä äkkirynnäköin. Olivat odottaneet, kuten mekin, koko yön hyökkäystämme, jota ei kumminkaan tapahtunut. Nyt tuli juttu mieltäkiinnittävämmäksi.

Melstä vasemmalle ei yöskään I:n pataljoona ampunut. Englantilaiset viittoivat juoksuhaudoistaan valkosilla lipuilla, nousivat ylös ja hautasivat kuolleitaan, jotka olivat jääneet kentälle virumaan joku aika sitten tehdyn hyökkäyksen jälkeen. Kun meidän puoleltamme ei ammuttu, tulivat he yhä rohkeimmiksi. Nyt ryömivät meikäläisettkin juoksuhaudoistaan ja alkoivat korjailla rintavarustuksia. Englantilaisetkaan eivät ampuneet. Kuolleita oli aivan meidän juoksuhautojemme lähistöllä, joten englantilaiset tulivat yhä lähemmäksi meitä, lopulta päästen meitä tervehtimään. Meidän puolelta tehtiin samaten ja mentiin tervehtimään englantilaisten juoksuhaudoissa olevia sekä vaihdettiin siellä sikaareja ja paperosseja. Vieläpä meidän upseerimmeikin lähtivät liikkeelle ja antautuivat keskus-telemaan englantilaisten upseerien kanssa. Näin kului koko päivä.

Englantilaisten juoksuhautojen lähistöllä oli tasainen kenttä. Täällä ovat saksalaiset ja englantilaiset pelanneet jalkapalloa. Tehtiin ystävyysliitto ja kaikki olivat tyytyväisiä. Kun everstimme kuuli jutun, julmistui hän kauheasti. Seurustelumme kiellettiin ankarasti ja ampuminen alettiin uudelleen. Joka nyt uskaltautui kurot-tautumaan rintavarustusten yli, oli kuoleman oma. Seuraavana päivänä yrittivät englantilaiset uudelleen solmia ystävyyttä. Mutta kun ensimmäiset meidän luoksemme saapuneet englantilaiset joutuivat vangiksemme, py-syttelivät toiset juoksuhaudoissaan...

Maailman rauhan valmisteluja.

Kuten sanomalehdet ovat kertoneet, pidettiin Kööpenhaminassa tammikuun loppupuolella puolueettomien maiden sosialistien neuvottelukokous. Ranskalainen puoluelehti l'Humanité selostaessaan konferenssin päätöksiä, sanoo mm. että siellä hyväksytyt, тов. Hillquit'in laatimat ponnat kansainvälisen sosialidemokratian toimenpiteistä maailmanrauhan säilyttämiseksi, ovat kaikkien sosialistien ohjelmanna. Nämä tärkeät ponnat ovat:

- 1) Yleinen aseiden riisuminen.
- 2) Salaisen diplomatian poistaminen ja eri maiden parlamentteille on annettava ulkomaisen politiikan kontrollivalta.
- 3) Ei mitään toisen maan liittämistä toiseen ilman asianomaisten kansojen suostumusta.
- 4) Pakollinen sovinto-oikeus.
- 5) Suurten kulkuyölien kansainvälistyttäminen (Dardanellien, Gibraltarin salmen, Panaman, Suetzin ja Kielin kanavien, ym.).
- 6) Meren puolueettomaksi julistaminen.

L'Humanité huomauttaa samalla, että liittoutuneiden maiden sosialisten konferenssissa Lontoossa, helmikuulla, tullaan nämä hyväksymään samassa merkityksessä kuin Kööpenhaminan konferenssissakin.

Englannin työväestön päivälehdden tulevaisuus.

Englannin Itsenäisen työväenpuolueen viikkolehdestä "Labour Leaderissa", käsitellään Englannin työväestön päivälehdden "Daily Citizenin" tulevaisuutta sen johdosta, että muuan tuomari Warrington on antanut erään merkillisen tuomion. "National Amalgamated Society of Operative House and Ship Painters" unionista vastaan oli näet muuan jäsen nostanut oikeusjutun sen johdosta, että unionista oli päätetty avustaa "Daily Citizenä". Nyt tämä tuomari tuomitsi jutun sen nostajan hyväksi ja niin päätettiin unionilta avustamisoikeus. "Tarkottaa-ko tämä sitä, että mikään ammattionio ei voi sijoittaa rahastostaan mitään työväenlehden tukemiseksi, tai että erikoissaadoksia täytyy hyväksyä ennenkuin tämän voi tehdä?" kysyy "Labour Leader", jatkaen, että ammattijärjestöjen pitää ottaa asiasta lujasti kiinni. Omasta puolestaan lausuu lehti otaksuvansa, että ns. Osbor-

ne-tuomio myöntää ammattijärjestölle oikeuden käyttää rahastojaan päivälehtensä avustamiseen. Jos ammattijärjestöjen tämä otaksuma on väärä, on niiden heti ryhdyttävä ponneviin toimenpiteisiin uuden lakilisäyksen aikaansaamiseksi, jossa tämä taa-taan.

"Me emme ole", jatkaa lehti edelleen, "olleet yhtä mieltä "Daily Citizenin" kanssa sen suhteesta sotaan, mutta se agitasionityö, jota se on suorittanut sotilaiden erikoisten oikeuksien ja eläkkeiden suhteen sekä elintarvekysymyksessä että lapsityön riistännön ehkäisemiseksi, osoittavat miten pälvättömä on omata työväen päivälehti. Ja sodan jälkeen on sen merkitys oleva arvaamaton, kun joudumme uudelleen käsittelemään yhteiskunnallisia teollisuusprobleemeja. Tämän nojalla toivomme, että Itsenäisen Työväenpuolueen jäsenet eivät epäi kannatustaan "Daily Citizeniltä". Tämän hetken tärkein tehtävä on pitää kaikki koneistomme kunnossa, jotta tilaisuuden sattuessa voimme panna ne täydellä voimalla käyntiin."

Sosiaalimi Englannissa sodan jälkeen.

Englannin Itsenäisen työväenpuolueen äänenkannattajassa "Labour Leaderissa" kirjoitetaan: "Näyttää sangen selvältä, että sodan jälkeen sosialismin ja kapitalismin välinen suhde on tuleva paljoa selvemäksi kuin ennen. Liberaalisen hallituksen yhteiskuntareformi-politiikka, jota on harjoitettu viimeisen kahdeksan vuoden aikana, on käyvä tavattoman vaikeaksi, sillä se perustuu suunnattomaan rahantuhlaukseen, ilman että olisi rahojen saamiseksi muuta keinoa kuin verotuksen suurentaminen. Sodan jälkeen tulevat verot niin korkeiksi, että tämä rahastolähde tulee kokonaan suljetuksi yhteiskunnallisiin reformitarkoituksiin nähden ja jää ainoastaan yksi vaihtoehto — valtion on otettava haltuunsa sellaiset suuret monopolit, kuten kaivosteollisuus, kulkuvälitteet (rautatiet ja laivaliikenteen), maa, ym., joista voitaisiin saada tuloja yhteiskunnallisen uudestumistodustamisen tarpeiksi. Rikkaat maa- ja teollisuuskapitalistit tulevat varmasti ankarasti vastustamaan kaikkia tämänluontoisia ehdotuksia, ja heitä vastaan tulee kansanvalta järjesty-mään sosialistien johdolla. Me myös odotamme kiivaan tariffi-reformi-agli-

tatsioointi herkävän sosialistien sitä ehdotusta vastaan, että kaikki välttämättömät verot on otettava ansaitsemattomista tuloista. Me huomaamme H. G. Wells'in hommaavan kauppaliittoa Englannin, Ranskan ja Venäjän kanssa sekä suojelustullitariffin alkaansaamista kaikkia saksalaisia tavaroita vastaan. Meidän on ryhdyttävä niin voimakkaasti kuin suinkin vastustamaan tällaisia ehdotuksia. Saksan sosialistit ovat vuosikausia taistelleet tariffijärjestelmää vastaan, mikä on johtanut korkosiin hintoihin heidän omassa maassaan sekä Saksan ja Englannin väliseen kauppaja teollisuuskilpailuun.

Sodan jälkeen kohtaamme suuria asioita, jonka takia työväen- ja sosialistiliikkeen täytyy valmistautua."

"Kaikkien maitten sosialistinaisille"

"Toverittaret! — Kapitalistien luoma yleinen ja kama ahdinkotila, jonka tarkoituksena on ruseuttaa kaikki vastustus ja saattaa näille raharuhkiaille koko maailmaa käsittävä ylivoimata ja -voima, on nostanut sekä kaikkien sotivien, että puolueettomienkin maitten naisten äänet lausumaan vastalauseensa tätä pyrkimystä vastaan; nuo äänet käyvät yhä lukuissammiksi ja äänekkäämmiksi viikko viikolta ja hetki hetkeltä. On vain neljä kuukautta kulunut siitä, kun ensimmäinen yhteentörmäys sattui "alaneen" ja "ententen" välillä, ja kun aikaa kuluu, niin yhä uusia paikkoja maanpinnalla tulee sotkeutumaan tähän veriseen taisteluun.

"Sota on kutsunut palvelukseensa kaikkien kysymyksessä olevien maitten parhaimmat fyysisilliset, moraaliset ja henkiset voimat. Samaten se myöskin on hävittänyt teollisuuden, työväenjärjestöt ja yhdystoiminnan tarkoituksensa saavuttamiseksi. Se on voimakkaasti käyttänyt apunaan tiedettä ja nykyajan ihmeellisiä keksintöjä. Sen raunoille ja vuorten korkuisille kuolleitten ja haavottuneitten kasoille ei ihmiskunnan historiassa löydä vertaa, vaikka tuo historia jo entundeastaankin on täynnä kyynel- ja verivirtoja. Se on jalkoihinsa sotkenut miljoonien onnen; repinyt palasiksi kansojen käsitukset ja pakottanut ihmiset miekalla ja väkivallalla kumartamaan maahan sen edessä mitä ne ovat tottuneet haiveksimaan, ja hävittämään sitä, mitä ne ovat tottuneet kunniasa pitämään. Se on sotkenut kaikki ne ihanteet, joitten toteuttamiseksi tuskaa, vaivaa ja

kärsimyksiä kestäen ovat sukupolvet abertaneet. Minne on joutunut käsky: 'Ei sinun pidä tappamaan!' 'Rakaasta vihamiestäsi!'

"Missä ovat ne sivistysihanteet, joita kaikki nykyiset sivistyskansat ovat toitottaneet? Minne on kansainvälisyys joutunut? Miten on käynyt kaikkien maitten proletariien sosialistisen veljeyden, josta me uneksimme ja jota me toivomme?"

"Mitä kauemmin sota kestää, sitä paremmin nuo koreakieliset typeryydet, joilla kapitalistit toivovat voivansa sokaista joukkoja, menettävät vaikutuksensa. Tekopyhyden naamari ja koreat tekokukkaset, joilla niin moni on viekoteltu, ovat nyt pudonneet, ja nykyinen taistelu on silmäimme edessä paljastettuna täydessä inhottavassa alastomuudessaan: kapitalistisena valotussotana maailmanvaltojen välillä.

"Maailman sosialistiset naiset! Me emme kannu pienintäkään vastuunalaisuuden osaa kaikista näistä onnettomuuksista, jotka raatelevien petojen lailla ovat iskeneet kyntensä kansojen niskaan.

"Meitä ei voida moittia, sillä me olemme vapaat ei ainoastaan siitä viastä, että me olisimme suorastaan ottaneet osaa taisteluun, vaan myöskin siitä, kuten tiedätte, että meiltä oli riistetty mahdollisuus äänemme kautta lausua mie ipidettämme sodasta.

"Päinvastoin, nykyisen summittaisen omalauseuden ja ihmishenkien häviötyksen aikana, me, uskollisina sosialistisille vakaumuksillemme, voimme vapaasti julistaa, että me aina olemme taistelleet ihmisyuden, veljeyden ja rauhan puolesta.

Valmiina uhraamaan kaikki.

"Meidän joukossamme ei ole ainoatakaan, joka ei olisi tunnoilisesti ja innokkaasti tehnyt kaikkea voitavaansa ehkäistykseen tätä murhenäytelmää, tätä maailmansotaa, ei ainoatakaan, joka ei olisi ollut valmis uhraamaan viimeisenkin hengenvetonsa rauhan säilyttämiseksi.

"Meille sosialistinaisille yleismaailmallinen rauha o'i erikoisen tärkeä, sillä se oli parhaimpana vakuutena kansainvälisen proletariaatin veljeydestä, joka veljeyys yksinään voi ja tahtoo avata ovet sosialistiselle yhteiskunnalle, jonka eteen me sosialistinaiset olemme ennen urastaneet ja yhä edelleenkin aherramme koko sie umme ja sydämemme voimalla. Ja tämän toivon ja

hartaan pyrintömme elähyttäminä ollessamme me emme voi ihanteistamme erota tämän kauhean, koko maailmaa käsittävän sodankaan aikana.

”Huolimatta taisteluiden melkseistä, isänmaallisista puheista ja kansajoukkojen epämääräisistä äänestyksistä me sosialistinaiset pidämme jokaisessa maassa sosialistisia periaatteita puhtaina ja saastuttamattomina. Järkähämättä me lähetämme sisarellisen tervehdyksemme jokaiselle verivirtojen ja nuorten korkuisten ruumiskasojen ja raunioitten ylitse ja meidän ajatuksemme ovat sinetöidyt tuolla vanhalla vaikutuksella ja lujalla päätöksellä: — eteenpäin sosialismia kohden”.

Sitten julistuksessa kerrotaan siitä, mitä sosialistinaiset rauhan säilyttämiseksi ovat tehneet jo ennen sotaa esimerkiksi Wienin kongressissa jne. Ja sen jälkeen siinä kaikkien maitten sosialistisia naisia vaaditaan liittymään yhteen ja miljoonapäisenä joukkona kohtamaan leppymätön huuto: ”Kylliksi on jo ollut verenvuodatusta, teuras-tusta ja hävitystä! Enää ei saa kansoja uuvuttaa ja niitten elinvoimia hukata ja niitten verta kuiviin juoksu-taa! Siksi me vaadimme rauhaa — ikuisia rauhaa!”

Julistuksen on allekirjottanut Clara Zetkin, kansainvälisten sosialistinaisten sihteeri.

